

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 210 | Tarih 24-30 Haziran

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 36 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

25 Haziran: Savcılık, ankesörlü telefon görüşme kayıtlarına dayanarak Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla aralarında muvazzaf ve eski subayların yanı sıra eski askeri öğrencilerin de bulunduğu 24 kişi hakkında gözaltı kararı verdi.

26 Haziran: 2016'daki darbe girişiminin ardından KHK ile ihraç edilen eski ilkökul öğretmeni Ayşe Ercengiz, Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla tutuklandı. 20 aylık kızı prematüre olduğu için tıbbi bakıma ve emzirilmeye ihtiyaç duymaya devam ediyor.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular

içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

27 Haziran: Ender Haberdar tarafından kurulan Atlas İnşaat'ın AKP'li Sancaktepe Belediyesi'nden aldığı ihalelere ilişkin haberlere Haymana Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim yasağı getirildi.

28 Haziran: 2020 Elazığ depreminin ardından yaşanan felaketleri "zinanın yasallaşmasına" ve "çocuk yaşta evliliklerin yasaklanmasına" bağlayan Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü'nden Prof. Dr. Bedri Gencer'in adının geçtiği 2 bin 100 haber ve sosyal medya paylaşımına Akyazı Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla erişim engeli getirildi.

29 Haziran: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), 'Açık Radyo'ya "Osmanlı topraklarında Ermenilere yönelik tehdit ve katliamların, soykırım olarak adlandırılan katliamların 109. yıldönümü. Bildiğiniz gibi bu yıl anma töreni yasaklandı" şeklindeki açıklaması ile ilgili olarak 189 bin 288 TL idari para cezası ve 5 kez program durdurma cezası verdi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

25 Haziran: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Temmuz 2016'da Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı gerçekleştirilen başarısız darbe girişiminin ardından 314 kişinin gözaltına alınmasının makul şüphe oluşturacak gerekçelerden yoksun olduğuna hükmetti.

26 Haziran: Şanlıurfa başsavcılığı, bir AKP milletvekilinin korumaları tarafından öldürülen aile üyeleri için adalet talep eden protestosu nedeniyle hükümet tarafından hedef

alınan Emine Şenyaşar hakkında yapılan bir başka suç duyurusunu kabul etti.

KÜRT AZINLIK

24 Haziran: Kürt yanlısı Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi'nden (DEM Partisi) dokuz belediye eş başkanının mahkeme kararı olmaksızın Türkiye'yi terk etmeleri yasaklandı.

25 Haziran: Seçim sonuçlarını iktidar partisi lehine değiştirmek amacıyla 31 Mart yerel seçimlerinin yapıldığı gün Şırnak'ta ikamet ettiği şehre "nakledildiği" iddia edilen seçmenleri eleştiren bir Kürt vatandaş hakkında dava açıldı.

25 Haziran: Bir Türk mahkemesi, 2014 yılında Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) tarafından Suriyeli Kürtlerin yaşadığı Kobani kasabasının kuşatılması üzerine Türkiye'nin güneydoğusunda patlak veren şiddetli protestolarda rol oynadıkları iddiasıyla DEM partili beş eski milletvekilinin yargılanmasına başladı.

26 Haziran: Mersin'de barışçıl bir protestonun ardından Munzur Can Erdoğan (21, e) isimli bir kişi kimliği belirsiz kişiler tarafından yolu kesilerek ırkçı ve ayrımcı tehditlere ve fiziksel şiddete maruz kaldı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

25 Haziran: İran Kürdistanı'ndan iki Kürt gazeteci, hayatlarından endişe ettikleri Türkiye'den İran'a sınır dışı edilmekle karşı karşıya.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

26 Haziran: Türkiye'nin başkenti Ankara'daki bir cezaevinde bulunan hasta mahkum Turgay Doğan, cezasının asgari kısmını tamamlamak ve iyi halden takdir edilmek gibi şartlı tahliye koşullarını yerine getirmesine rağmen cezaevinde tutulmaya devam ediyor.

27 Haziran: Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın (TİHV) Mayıs 2023-Nisan 2024 dönemini kapsayan yıllık raporuna göre, Türkiye'deki cezaevlerinde işkence, aşırı kalabalık ve ayrımcı uygulamalar gibi sorunlar devam ediyor.

27 Haziran: Bir avukat, müvekkillerine hukuki yardım sağlamaya çalıştıktan sonra İstanbul Emniyet Müdürlüğü organize suçlar biriminde ağır polis şiddetine maruz kaldı.

KADIN HAKLARI

24 Haziran: Geçtiğimiz hafta iki gün içinde toplam sekiz kadının aile üyeleri tarafından öldürüldüğü kayda geçti.